

АКТУАЛНИ ПРОГРАМИ И СЪБИТИЯ

- ОБРАЗОВАНИЕ
- НАУКА
- ИНОВАЦИИ

11

2017

СЪДЪРЖАНИЕ

Национални програми и конкурси	3
Европейски и международни програми и конкурси	6
Продължаващо образование и обучение	8
Нови информационни продукти на НАЦИД	11

Изготвил:

Йордан Милев

Редактор:

Лозмари Дърманова

Дизайн на корицата и оформление:

Диана Тодорова

ISSN 1313-0749

адрес ✉ Научна библиотека и информационно
обслужване
бул. „Д-р Г. М. Димитров“ № 50
София 1125

телефон ☎ (+359 2) 817 38 56

факс 📠 (+359 2) 971 30 20

ел. поща @ jmilev@nacid.bg

сайт 🌐 www.nacid.bg

НАЦИД

НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И КОНКУРСИ

ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА НАЦИОНАЛНО СЪФИНАНСИРАНЕ ЗА УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРСКИ КОЛЕКТИВИ В УТВЪРДЕНИ АКЦИИ ПО ЕВРОПЕЙСКАТА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ТЕХНОЛОГИИ COST

Краен срок: **текущ**

Целта на процедурата е да създаде условия за пълноценно и ефективно участие на България в конкурсите на Европейската програма COST в областта на научните изследвания и технологиите и да засили присъствието на академичната общност в тази програма.

Допустими кандидати са: акредитирани висши училища по чл. 85, ал. 1, т. 7 от Закона за висшето образование (ЗВО), и научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО.

Проектните предложения ще бъдат разглеждани от Временна научно-експертна комисия за подбор на предложенията два пъти годишно (през месец март и през месец октомври).

Повече информация: <https://www.fni.bg/>

ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДКРЕПА НА МЕЖДУНАРОДНИ НАУЧНИ ФОРУМИ, ПРОВЕЖДАНИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Краен срок: **текущ**

Целта на процедурата е да подпомогне провеждането на международни научни форуми на принципа на споделено финансиране, с цел установяване и задълбочаване на сътрудничеството на българските учени с водещи учени от чужбина, популяризиране на техните научни резултати и публикуване на материалите в реферирани издания.

Допустими кандидати са: акредитирани висши училища по чл. 85, ал. 1, т. 7 от Закона за висшето образование (ЗВО), и научни организации по чл. 47, ал. 1 от ЗВО.

Проектните предложения ще бъдат разглеждани от Временна научно-експертна

комисия за подбор на предложенията всяко тримесечие.

В рамките на една сесия за финансиране на проекти могат да бъдат подкрепени до две предложения от една научна организация.

Повече информация: <https://www.fni.bg/>

ГРАНТОВЕ ЗА ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ РАЗСЛЕДВАНИЯ

Краен срок: постоянен

Фондация „Радостина Константинова“ обявява постоянен конкурс за грантове за разследване. Тези грантове ще покриват единствено разходите за разследвания на одобрените кандидатури без хонорари за авторите. Предложените идеи трябва да отговарят на следните критерии – обективност, обществена значимост, вярност към фактите.

Повече информация: <http://radostinakonstantinova.org/>

ПЕТО ИЗДАНИЕ НА ЗЕЛЕНАТА ОЛИМПИАДА

Краен срок: 1 декември 2017 г.

За пета година Зелената олимпиада ще стимулира учениците да научат повече за опазването на околната среда. Тя има за цел да стимулира интереса към природата и да работи за формиране на екологична култура.

В специално създадена онлайн платформа zelenaolimpiada.bg учениците от 1. до 12. клас ще решават тестове, свързани с опазването на природата. В национален мащаб ще бъдат излъчени трима победители, за които ще има награди.

Повече информация: <http://zelenaolimpiada.bg/>

НАЦИОНАЛЕН УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС НА ТЕМА „ПОСЛАНИЦИ НА ЗДРАВЕТО“

Краен срок: 15 декември 2017 г.

Националният ученически конкурс „Посланици на здравето“ се провежда в подкрепа на здравословния начин на живот на младите хора, с цел превенция на поведенческите, рискови за здравето, фактори, свързани с нездравословното хранене, ниската физическа активност, злоупотребата с алкохол и тютюнопушенето. Право на участие имат ученици от 1. до 12. клас от цялата страна. Конкурсът ще се проведе в три възрастови категории:

- 1. – 4. клас;

- 5. – 8. клас;
- 9. – 12. клас.

Първа подтема: „Пръв бъди без пушене и алкохол ТИ!“

Втора подтема: „Храни се здравословно и спортувай редовно!“

Всеки участник в конкурса следва да избере свое заглавие, в обхвата на горепосочените подтеми. Националният конкурс започва от 10 октомври 2017 г. и продължава до 1 юни 2018 г. Конкурсът ще протече в две фази. През първата фаза (10 октомври 2017 г. – 15 декември 2017 г.) участниците трябва да изготвят и да изпратят в МЗ своите проекти в областта превенция на хронични незаразни болести. През втората фаза на конкурса, 25 декември 2017 г. – 10 май 2018 г., ще стартира реализацията на проектите и тяхното отчитане.

Всеки кандидат задължително трябва да участва и в двете фази на конкурса!

Националният конкурс се провежда по инициатива на Министерството на здравеопазването, в партньорство с Министерството на образованието и науката, Министерството на културата, Министерството на младежта и спорта, Министерството на околната среда и водите и Представителството на Европейската комисия в България.

Повече информация: <https://www.mh.government.bg/>

BG05M9OP001-2.011 – РАВНИ ШАНСОВЕ

Краен срок: 20 декември 2017 г.

Процедурата „Равни шансове“ е разработена, за да подкрепи и създаде допълнителни предпоставки за активното приобщаване и насърчаване на равните възможности за заетост на хората с увреждания. Допустими за финансиране са комплексни действия за улесняване достъпа до заетост на уязвими групи, както и предоставяне на възможности за връщането на пазара на труда на хората, които полагат грижи за близките си с увреждания.

Повече информация: <https://eumis2020.government.bg/bg>

ЕВРОПЕЙСКИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И КОНКУРСИ

ПОКАНА ЗА НАБИРАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ПРОГРАМА ЗА ТРАНСНАЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО „ДУНАВ“ 2014 – 2020

Краен срок: 7 декември 2017 г.

Подкрепата от Фонда за разработка на проекти (ФРП) е насочена към подготовка на комплексни, стратегически, транснационални проектни предложения, съответстващи на предварително дефинирани теми в рамките на Приоритетните области на Стратегията на ЕС за Дунавския регион, които да бъдат представени за кандидатстване за финансиране от различни източници – европейски, национални, публични и частни финансови инструменти, публично-частно партньорство и др.

Етапът на подготовка на предложенията, финансиран от ФРП, ще включва анализ на нуждите и предизвикателствата, адресирани от проекта, подготовка на план за действие по проекта, организация на партньорството, както и анализ на потенциалните финансови инструменти за финансиране на проекта.

Задължително условие за кандидатстване по ФРП е представяне от кандидатите на „Декларация за съответствие“ (Declaration of alignment), издадена от Координаторите на приоритетни области по Стратегията на ЕС за Дунавския регион по съответната тематична област. Съгласно правилата на програмата липсата на декларация ще означава, че темата на проектното предложение не съответства на фокуса на поканата, което ще доведе до отхвърляне на проектното предложение.

В предложенията по ФРП ще могат да участват от 2 до 5 партньори от поне две държави от територията на програмата. Водещият партньор в проекта следва да бъде от държава член на ЕС. Максималната продължителност на проектите е 12 месеца.

Повече информация: <http://www.eufunds.bg/>

„ЕРАЗЪМ+“, КД 3 – СЪТРУДНИЧЕСТВО С ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В ОБЛАСТТА НА МЛАДЕЖТА

Краен срок: 14 декември 2017 г.

По тази покана ще бъде предоставено финансиране по следните две партии:

- Сътрудничество с гражданското общество в областта на образованието и обучението (партида 1);

- Сътрудничество с гражданското общество в областта на младежта (партида 2).

Конкретни цели:

- Насърчаване на приобщаващо обучение за всички
- Подобряване на нивото на придобиване от всички граждани на широк кръг от (ключови) компетентности
- Подпомагане на учителите, персонала и ръководителите на образователни и обучителни институции
- Насърчаване на върхови постижения и иновации

Поканата е отворена за две категории субекти:

- Категория 1: европейски неправителствени организации (ЕНПО) в областта на образованието и обучението или в областта на младежта;
- Категория 2: общеевропейски мрежи в областта на образованието и обучението или в областта на младежта.

Повече информация: <http://eur-lex.europa.eu/>

ПОДКРЕПА ЗА ИНФОРМАЦИОННИТЕ МЕРКИ В ОБЛАСТТА НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА (ОСП) 2018

Краен срок: 15 декември 2017 г.

Общата цел на поканата е да се изгради доверие в Европейския съюз и сред всички граждани, независимо дали са земеделски стопани, или не. Общата селскостопанска политика е политика за всички граждани на ЕС и ползите за тях трябва да бъдат ясно демонстрирани. Ключовите въпроси и послания следва да бъдат изцяло в съответствие с правното изискване на Комисията за изпълнение на информационни мерки в областта на ОСП по смисъла на член 45 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.

По отношение на широката общественост – целта е да се повиши обществената осведоменост относно значението на подкрепата, оказвана от ЕС в рамките на ОСП, за селското стопанство и развитието на селските райони.

По отношение на заинтересованите страни – целта е да се работи в сътрудничество със заинтересованите страни (основно земеделски стопани и други участници, извършващи дейност в селските райони), за да може да се разшири информацията за ОСП в техните избирателни райони и сред широката общественост.

Предложенията трябва да бъдат подадени на хартия.

Повече информация: <http://eur-lex.europa.eu/>

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

3-МЕСЕЧЕН СТАЖ В NUREMBERG ACADEMY

Краен срок: **текущ**

International Nuremberg Principles Academy (Nuremberg Academy) е фондация, създадена за насърчаване на международното наказателно право и се основава със седалище на мястото на Нюрнбергския трибунал, родното място на модерното международно наказателно право. Неин приоритет е работата с държави и общества, които са изправени пред предизвикателства в международното наказателно право. Учредители на фондацията са Министерство на външните работи на ФРГ, Свободната държава Бавария и град Нюрнберг.

Nuremberg Academy приема кандидатури на текуща основа за 3-месечни стажове в областите организиране на събития, преса и научни изследвания.

Повече информация: <https://www.nurembergacademy.org/>

СТАЖАНТСКА ПРОГРАМА В ОРГАНИЗАЦИЯТА ЗА ПРЕХРАНА И ЗЕМЕДЕЛИЕ НА ООН

Краен срок: **текущ**

За: студенти или млади специалисти на не повече от 30-годишна възраст. Месечната стипендия е в размер до 700 USD.

Повече информация: <http://www.fao.org/>

СТАЖАНТСКА ПРОГРАМАТА НА ЮНЕСКО

Краен срок: **текущ**

Стажантската програмата на ЮНЕСКО предлага практическа работа в една от приоритетните области – образование, наука или култура.

Кандидатите трябва да имат отлични познания, писмено и говоримо, на английски или френски език. Познаване на работно ниво на другия език (английски или френски) е плюс.

Повече информация: <http://youthenvop.weebly.com/>

СТИПЕНДИИ НА ФРЕНСКОТО ПРАВИТЕЛСТВО ПО ПРОГРАМА „МОБИЛНОСТ НА МЛАДИ НАУЧНИ РАБОТНИЦИ”

Краен срок: **текущ**

Френският институт в България предоставя стипендии за краткосрочен престой на докторанти и млади научни работници (до 35 години) от всички области на знанието, с цел стимулиране на тяхната мобилност. Тези стипендии позволяват престой до 3 месеца в лаборатория или научен екип във Франция. Кандидатури в рамките на вече съществуващи партньорства са приоритетни.

Повече информация: <http://institutfrancais.bg>

СТАЖ В СВЕТОВНАТА ТЪРГОВСКА ОРГАНИЗАЦИЯ

Краен срок: **текущ**

Секретариатът на Световната търговска организация осигурява стажантска следдипломна програма за студенти, които желаят да придобият практически опит и задълбочени познания за многостранната търговска система.

Избираеми кандидати са всички граждани на страни членки на Световната търговска организация, между които е и България.

Кандидатите, на възраст от 21 до 30 години, трябва да имат завършена подходяща специалност в университет – икономика, политически науки, право, международни отношения. Стажовете са платени и се провеждат в Женева, Швейцария.

Повече информация: <https://erecruitment.wto.org/>

ГОДИШНА СТИПЕНДИЯ НА ПРОВИНЦИЯ БАВАРИЯ, ГЕРМАНИЯ

Краен срок: **1 декември 2017 г.**

Годишната стипендия на провинция Бавария се отпуска на завършили студенти от България, Хърватия, Полша, Румъния, Русия, Сърбия, Словакия, Чехия, Украйна и Унгария.

Стипендията се предоставя от Университета в Регенсбург и е в размер на 735 евро на месец. Тя може да се използва за обучение в образователно-квалификационна степен „магистър“ или образователно-квалификационна степен „доктор“ в държавно висше училище на територията на федералната провинция. Отпуска се за период от една година, с възможност за нейното продължаване до 3 години.

Повече информация: <https://mon.bg/>

JSK FELLOWSHIPS 2019

Краен срок: 4 декември 2017 г.

John S. Knight Fellowship е образователна програма за медийни специалисти в Станфорд.

Стипендиите на JSK подкрепят журналисти от цял свят, които са дълбоко ангажирани с проучването на решения на най-неотложните проблеми, пред които е изправена журналистиката.

Повече информация: <http://jsk.stanford.edu/>

10 СТИПЕНДИИ ЗА УЧЕНИЦИ В 11. КЛАС

Краен срок: 10 декември 2017 г.

Комисия „Фулбрайт“ обявява конкурс за стипендии по програмата „Opportunity Funds – Bulgaria“ за 2018 г.

Основната цел на програмата „Opportunity Fund – Bulgaria“ е да помага на талантиви ученици в 11. клас, които имат високи академични постижения и лидерски изяви, но не разполагат с достатъчно финансови средства, за да се подготвят успешно за кандидатстване в акредитирани американски колежи и университети и започване на обучение в САЩ. Програмата позволява на широк кръг младежи да участват в международния образователен обмен и насърчава взаимното разбирателство и социалното включване.

Повече информация: <http://www.fulbright.bg/>

ПРОГРАМА ЗА ОБМЕН НА ГИМНАЗИАЛНИ УЧИТЕЛИ В САЩ (SUSI FOR SECONDARY SCHOOL EDUCATORS)

Краен срок: 29 декември 2017 г.

Посолството на САЩ в София приема кандидатури за участие в програма за обмен на гимназиални учители (SUSI for Secondary School Educators 2018). Програмата ще се проведе през месец юни в рамките на 5 седмици и в нея ще вземат участие 20 учители. Курсът включва четири седмици академични занимания и една седмица интегрирани образователни пътувания.

От кандидатите се очаква да участват пълноценно в програмата, като посещават всички лекции и организирани дейности и се запознават с възложените им материали.

Повече информация: <https://bg.usembassy.gov>

НОВИ ИНФОРМАЦИОННИ ПРОДУКТИ НА НАЦИД

ОБУЧЕНИЕ ПО МАЙЧИН ЕЗИК В ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ НА ЕС. ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КАТО МАЙЧИН И ПОЛАГАНЕ НА ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЗАВЪРШВАНЕ НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ В ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ НА ЕС

Реферативен обзор, 23 стр.

Обърнато е внимание на различните подходи за обучението по роден език за ученици имигранти. Посочено е, че обучение по роден език се предлага по-често в задължителното образование, отколкото във втората степен на средното образование, както и извън рамките на училището, посредством доброволчески или частни инициативи. Направен е преглед на обучението по майчин език в Австрия, Германия, Ирландия, Нидерландия, Румъния, Унгария, Франция, Швейцария и Швеция. Приложена е информацията относно възможността за полагане на изпит по български език за завършване на средно образование в някои държави.

МОДЕЛИ НА ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ И РАБОТНИ ЗАПЛАТИ НА УЧЕНИТЕ В ЕВРОПА

Реферативен обзор, 33 стр.

Идентифицирани са четири основни модела на публично финансиране на научните изследвания в университетите, които се използват паралелно: частично/допълнително, ориентирано към договор и цел, на проектен принцип и въз основа на формула. Посочено е, че съвременната тенденция е финансирането да се осъществява въз основа на постиженията. Представени са и други модели на финансиране, например за разпределяне на средствата чрез използване на количествени индикатори, като накрая се изтъкват и някои дискуссионни аспекти на проблематиката.

ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ В ЕВРОПА

Реферативен обзор, 27 стр.

Представени са модели за финансиране на научни организации в 15 държави членки на ЕС (Австрия, Германия, Естония, Латвия и Литва, Обединеното кралство, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия и Чехия). Специално внимание е обърнато на финансирането на някои от водещите научни организации в световен мащаб, като дружествата „Макс Планк“, „Хелмхолц“, „Фраунхофер“ и „Лайбниц“ в Германия. Разгледана е реформата на системата за висше образование и за научни изследвания във Франция.

ЕКОЛОГИЧНО И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ – МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ И НАЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ И ПРАКТИКИ

Реферативен обзор, 44 стр.

Реферативният обзор представя целта и задачите на мониторинговия доклад на ЮНЕСКО „Формиране на образованието на утрешния ден: Десетилетие на образование за устойчиво развитие на ООН (2005 – 2014)“, включително основните характеристики на образованието за устойчиво развитие и неговото място сред другите образователни практики. Представени са най-съществените инициативи за екологично и здравно образование в избрани държави.

ПРАКТИКАТА „НАЦИОНАЛЕН УЧИТЕЛСКИ СЪБОР“

Реферативен обзор, 8 стр.

Наличният световен опит относно практиката „Национален учителски събор“ показва различия за нейното разбиране и приложение. Наблюдава се диференциация, предпоставена от вида на водещата организация при провеждането на подобни инициативи. Някои се организират от учителски синдикати, други – от учителски асоциации и/или сдружения, а самостоятелно място заемат т. нар. Teaching Council, разпространени в Австралия, Великобритания (Шотландия, Уелс), Ирландия, Канада, Нова Зеландия и САЩ. Специално внимание е обърнато на Общия учителски съвет на Шотландия и на Учителския съвет в Ирландия.

ОБУЧЕНИЕ НА ТАЛАНТЛИВИ И ДАРОВИТИ ДЕЦА В ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИТЕ УЧИЛИЩА

Реферативен обзор, 31 стр.

Реферативният обзор съдържа кратко изложение на проблематиката относно обучението на даровити и талантливи деца в общообразователните училища в Европа. Посочено е, че специални образователни мерки за надарени ученици се прилагат във всички страни в Европа. Акцентът е поставен върху индивидуалните качества на учениците, като образованието не е насочено единствено към развиване на техните способности и умения, но също така насърчава тяхното оптимално и хармонично когнитивно, личностно, социално и емоционално развитие. С повече детайли са представени примери за образователни практики във Великобритания (Англия и Уелс), Германия, Латвия, Лихтенщайн, Нидерландия, Полша и Словения.